

Hoogdag van Pinksteren C – Cyclus 15 mei 2016

Handelingen 2,1-11
1 Korintiërs 12,3b-7.12-13
Johannes 20,19-23

Handelingen 2,1-11

Uit de Handelingen der Apostelen

Toen de dag van Pinksteren aanbrak
waren allen bijeen op dezelfde plaats.
Plotseling kwam uit de hemel
een gedruis alsof er een hevige wind opstak
en heel het huis waar zij gezeten waren was er vol van.
Er verscheen hun iets dat op vuur geleek
en dat zich, in tongen verdeeld, op ieder van hen neerzette.
Zij werden allen vervuld van de heilige Geest
en zij begonnen te spreken in vreemde talen,
naar gelang de Geest hun te vertolken gaf.
Nu woonden er in Jeruzalem Joden,
vrome mannen,
die afkomstig waren uit alle volkeren onder de hemel.
Toen dat geluid ontstond liepen die te hoop
en tot hun verbazing
hoorde iedereen hen spreken in zijn taal.
Zij waren buiten zichzelf en zeiden vol verwondering:
“Maar zijn allen die daar spreken dan geen Galileeërs?
Hoe komt het dan
dat ieder van ons hen hoort spreken
in zijn eigen moedertaal?
Parten, Meden en Elamieten,
bewoners van Mesopotámië, van Judea en Kappadócië,
van Pontus en Asia,
van Frygië en Pamfylië,
Egypte en het gebied van Líbië bij Cyréne,
de Romeinen die hier verblijven,
Joden zowel als proselieten,
Kreténzen en Arabieren,
wij horen hen in onze eigen taal spreken van Gods grote daden.”

1 Korintiërs 12,3b-7.12-13

Uit de eerste brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters,
Niemand die zegt:
"Jezus is vervloekt"
staat onder invloed van de geest van God;

en niemand kan zeggen:
"Jezus is de Heer"
tenzij door de heilige Geest.
Er zijn verschillende gaven maar slechts één Geest.
Er zijn vele vormen van dienstverlening
maar slechts één Heer.
Er zijn allerlei soorten werk
maar er is slechts één God
die alles in allen tot stand brengt.
Maar aan ieder van ons
wordt de openbaring van de Geest meegedeeld
tot welzijn van allen.
Het menselijk lichaam vormt met zijn vele ledematen één geheel;
alle ledematen, hoe vele ook, maken tezamen één lichaam uit.
Zo is het ook met de Christus.
Wij allen, Joden en Grieken, slaven en vrijen
zijn immers in de kracht van één en dezelfde Geest
door de doop één enkel lichaam geworden
en allen werden wij gedrenkt met één Geest.

Johannes 20,19-23

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In de avond van die eerste dag van de week,
toen de deuren van de verblijfplaats der leerlingen
gesloten waren uit vrees voor de Joden,
kwam Jezus binnen,
ging in hun midden staan en zei:
"Vrede zij u."
Na dit gezegd te hebben toonde Hij hun zijn handen en zijn zijde.
De leerlingen
waren vervuld van vreugde toen zij de Heer zagen.
Nogmaals zei Jezus tot hen:
"Vrede zij u.
Zoals de Vader Mij gezonden heeft
zo zend Ik u."
Na deze woorden blies Hij over hen en zei:
"Ontvangt de heilige Geest.
Wier zonden gij vergeeft
hun zijn ze vergeven,
en wier zonden gij niet vergeeft
hun zijn ze niet vergeven."

Word een bewogen mens

Het kan niet anders dan dat de drie lezingen van deze pinksterzondag gaan over de heilige Geest. De unieke verbondenheid tussen Jezus en de Vader is mogelijk gemaakt door de heilige Geest. Bij zijn doop daalde de Geest neer op Jezus, en zo is Hij aan zijn zending begonnen. In de eerste lezing horen we hoe de leerlingen nu eveneens gedoopt worden met de heilige Geest, en wat dit met hen doet. En dankzij de gave van de Geest – die Jezus van de Vader voor de zijnen verkregen heeft – kunnen de leerlingen nu voluit gaan voor de verkondiging van het Koninkrijk van GOD. De komst van de Geest betekent dynamiek, enthousiasme, vreugde – ook in de beproeving.

Wanneer we de drie lezingen van achteren naar voren lezen, krijgen we te zien wat de Geest allemaal bewerkt. In de evangelielezing wordt de Geest aangeduid als de *Parakleet*, als de trooster en helper, als degene die bijstand verleent wanneer het moeilijk wordt. Wat zal de Geest doen? Zij zal de leerlingen – in het Hebreeuws, de taalwereld van Jezus, is het woord voor Geest *ruach*, en dat woord is vrouwelijk – alles ‘leren’ wat Jezus gezegd heeft en alles opnieuw in herinnering brengen. De Geest zet aan tot liefde voor Jezus en voor alles wat Hij gezegd en gedaan heeft. De herinnering aan Hem wordt tot zegen en wordt het fundament voor volgehouden trouw. Door de Geest worden de leerlingen in de liefdesband opgenomen die bestaat tussen Jezus en zijn Vader.

In de tweede lezing horen we hoe Paulus zich richt tot de Jezusvolgelingen in Rome. Hij spreekt met hen over de werkzaamheid van de Geest, die Jezus uit de doden heeft opgewekt. De Geest wekt tot leven, terwijl de zonde het tegenovergestelde doet. Wie zich teweer stelt tegen allerlei vormen van zelfzucht en zelfgenoegzaamheid, zal ervaren hoe de Geest krachtig werkt en ons doet openstaan voor GOD. Het is de Geest die ons vrijmoedig laat naderen tot GOD en die ons Hem doet aanspreken met de vertrouwelijke uitroep *Abba*, zeg maar ‘ons Vader’. En op grond van dit alles, kunnen wij er veilig op vertrouwen dat diezelfde Geest ook ons eigen sterfelijk lichaam eens helemaal nieuw en levend zal maken.

Na Paulus belanden we dan tenslotte bij het boek Handelingen, waar Lucas ons vertelt hoe die ‘doop met de heilige Geest’ nu precies in zijn werk is gegaan bij de eerste leerlingen. De leerlingen – niet meer dan een groepje van ongeveer 120 personen, zegt Lucas in 2,15 – waren verzameld in Jeruzalem, in afwachting van de belofte die Jezus hun gedaan had. Ze zijn allemaal samen op de grote feestdag van Pinksteren, dat wil zeggen de Joodse feestdag die het Wekenfeest afsluit, precies 50 dagen na Pasen. Het was een populair feest waar ook veel Joden uit de diaspora voor naar Jeruzalem kwamen, zoals blijken zal uit de lange opsomming van ‘Joden en proselieten’ uit alle windrichtingen. Misschien werd het pinksterfeest in de tijd van Jezus ook al gevierd als het feest van de verbondsluiting en de gave van de Tora. Vreugde was hoe dan ook de sfeer waarin dit feest gevierd werd. Was dat niet het unieke moment voor de doop met de heilige Geest?

De leerlingen zijn samen en delen in de feeststemming van de stad. Plotseling worden zij iets totaal onverwachts gewaar: er is een gedruis als van een hevige wind, en er verschijnt iets dat op vuur lijkt. Wind en vuur zijn de associaties waarmee men het onverwachte aanduidt. Onwillekeurig denk je dan aan de natuurelementen die destijds, in de woestijn, op de berg Sinaï de goddelijke verschijning begeleidden. Maar toch is het ook anders, want

terwijl het gedruis het hele huis vult, zetten die 'tongen van vuur' – het is een verlegenheidsnaam, laat Lucas weten – zich op elk van de leerlingen. Het gaat niet om massahysterie, maar om een gebeuren dat elke aanwezige hoogstpersoonlijk aanspreekt en vervult. Hier is de Geest aan het werk.

Aan de vruchten herkent men de boom. Zo kunnen we ook hier aan de hand van de effecten zien of het werkelijk om de Geest gaat die Jezus had beloofd. Wat zijn de gevolgen? Het zijn er tweeërlei. Het eerste gevolg is dat de leerlingen in staat zijn om de grenzen van hun afkomst te overstijgen – want het gaat voornamelijk om Galilese leerlingen van Jezus. Dankzij de Geest kunnen ze een brug slaan naar mensen uit andere gebieden, aangrenzende gebieden, maar ook gebieden die ver weg liggen. Het tweede gevolg is dat ze in staat zijn om Gods grote daden zoals Hij die in Jezus gesteld heeft, aan anderen over te brengen. Hiermee is de toon gezet die in heel het boek Handelingen aangehouden zal worden: de Geest maakt van de leerlingen bewogen, enthousiaste en vrijmoedige leerlingen van Jezus. Het wordt een feest!